

*Відділ культури Катеринопільської районної державної
адміністрації
Катеринопільська центральна районна бібліотека*

Великий поборник правди

*(до 80-річчя від дня народження
В'ячеслава Чорновола)*

Біобібліографічний список

Катеринопіль 2017

Великий поборник правди до 80-річчя від дня народження В'ячеслава Чорновола : біобібліографічний список / уклад., комп'ютерний набір та верстка К.П. Дудар ; відпов. за вип. Л.А.Приємська.— Катеринопіль : [б.в.] , 2017.— 15с.

Автор-укладач Дудар К.П.

Комп'ютерний набір Дудар К.П.

© Катеринопільська центральна районна бібліотека , 2017

© Дудар К.П. ,2017

**Немає страшнішої кари за муки нечистого сумління,
бо немає вищого судді за правду.**

(В. Чорновіл)

Чорновіл В'ячеслав Максимович

(24.12.1937 – 25.03.1999)

політичний і державний діяч, голова Народного руху
України,

літературний критик

Сьогодні ми вшановуємо видатну особистість новітньої
історії України, незламного борця за її незалежність, Героя

України, славного сина Черкаської землі В'ячеслава
Чорновола. Розпорядженням голови Черкаської обласної
державної адміністрації 2017 рік оголошено роком
В'ячеслава Чорновола. Цим підтверджено шану і любов
черкащан до свого земляка. Утім шанують його не лише на
Черкащині, а й в усій Україні та за її межами. Адже він був
провідником українського національно-демократичного
визвольного руху кінця 80-90-х років, зміг об'єднати
зусилля державників і прагнення нації до творення власної
держави. Цей видатний політик був ініціатором
проголошення Декларації про державний суверенітет
України та Акта проголошення незалежності України.

В'ячеслав Максимович Чорновіл народився 24 грудня
1937 р. в смт Єрках Катеринопільського району у родині
сільських учителів. З 1946 по 1955 рр. навчався у
Вільховецькій середній школі, яку закінчив із золотою
медаллю.

Продовжив навчання на філологічному, а потім на факультеті журналістики Київського державного університету імені Тараса Шевченка. Закінчив університет з

відзнакою.

Працював редактором молодіжних передач у студії на Львівському телебаченні, завідувачем відділу газети «Молода гвардія», літературним критиком. Навчався в аспірантурі, з якої був виключений за публічний виступ проти політичних арештів шістдесятників.

Не маючи змоги вільно висловлювати свої думки, став одним з організаторів самвидаву. Таким чином побачила світ низка його нині відомих публіцистичних робіт — «Правосуддя чи рецидиви терору?» (1966), «Лихо з розуму» (1967).

У 1967 р. Чорновола вперше засудили на два роки.

В 1969 році на засланні одружується з Атеною Пашко. Вона померла в 2012-му - незадовго до 13-ої річниці смерті чоловіка

1972 р. його засудили вдруге, під час масового погрому шестидесятників. Після шести років таборів суворого режиму В'ячеслава Максимовича відправляють у заслання до Якутії, де він стає членом Української Гельсінської групи.

Після виходу з мордовських таборів мешкав на засланні у Якутії. У травні 1979 став членом Української Гельсінської групи (УГГ).

У квітні 1980-го заарештований за сфабрикованими звинуваченням (фактично - за участь в УГГ). Засуджений на 5 років тюрми.

15 років В'ячеслав Чорновіл провів у таборах та на засланні. За випуск підпільного журналу «Український вісник», за видання за кордоном книжки «Лихо з розуму», за гострі обвинувачення і викриття злочинів проти українського народу, за велику роботу, що проводив у таборах серед в'язнів, за правду, за волю, за життя заради рідної України !...Однак його з побратимами на злякали ні переслідування ні допити, ні тюрми.

Серце рвалося від туги за Україною, за родиною, за друзями, вірада була у роздумах, у пісні, Інколи на слова, що западали в душу, він підбирав мелодію. Так у концтаборі

самотужки поклав на музику вірш Бориса Олійника «Мелодія», який став піснею під назвою «Забіліли сніги».

Ця пісня була надзвичайно співзвучною стану його душі, виповідала його тугу за втраченим, рідним і близьким, але непомірно далеким і недосяжним.

В 1985-му повернувся в Україну. Працював кочегаром, бо більше ніде не міг працевлаштуватися. Відновлює підпільне видання "Українського вісника".

У 1988 році ініціював створення Української Гельсинської спілки як опозиційної КПРС організації партійного типу .

Родина: син Тарас, дружина Алена Пашко, її донька Ірина Волицька, зять Віктор Зубко та онук Василь

Напередодні проголошення Незалежності України та в перші її роки обіймав посаду голови Львівської обласної ради. У 1989 році був одним з ініціаторів створення Народного Руху України, а в грудні 1992 року став його головою, незмінним лідером партії та визначним авторитетом у політичному житті України. У 1991 році на перших виборах Президента України був кандидатом від НРУ і здобув 2-е місце.

Гетьман Українського Козацтва, 1990-ті

Восени 1991 року В'ячеслав Чорновіл був кандидатом у президенти України (2 місце, 7 420 727 голосів або 23,27%). За словами Атени Пашко, так відреагував на **свій програш Кравчуку**: "Програв не я. Програла Україна".

З 1990 року - народний депутат України.

В'ячеслав Чорновіл став справжнім лідером української нації. Його викривальні й закличні виступи не давали спокою антиукраїнським силам, гуртували справжніх патріотів.

І раптом над Україною вдарив грім.

25 березня 1999 року за нез'ясовних обставин в автокатастрофі на шосе під Борисполем В'ячеслав Чорновіл загинув. Це була величезна втрата для України. Лише після його смерті люди збагнули, ким він був для України. Правда про цю загибель ще буде колись розкрита.

Натомились твої воли,

Що тягли нас усіх з неволі.

То не пута їх підвели-

Чорна воленька, Чорноволе!

То не вітер їх зупинив –

Надто дужі були і вперті.-

Колесовані без вини
Вантажівкою зерен смерті!...
Тільки зойнули: Не плач!
Гострий біль полетів чайно...
Розчахнулася чорна ніч.
Де воли твої, Україно ?!

Г.Хмільовська.

29 березня 1999 року відбувся велелюдний похорон. Сотні тисяч людей вийшли попрощатися з вартовим Української держави. Йому вірили до кінця. Його останню дорогу встелили квітами, і то було від серця. Завжди життєрадісний, сповнений любові й надій, В'ячеслав Чорновіл з портрета закликав на останній своїй маніфестації Шевченковими словами: «Розкуйтеся, братайтеся!». Сама смерть його стала дзвоном на сполох. І здригнулася від розпачу ті болі Україна, і схилилися синьо-жовті знамена.

Батьківщина високо оцінила внесок В.М. Чорновола у літературу, суспільно-політичне життя країни. У 1996 році В'ячеслав Максимович став лауреатом Державної премії України імені Тараса Шевченка за збірки «Правосуддя чи рецидиви терору?», «Лихо з розуму», книжку «Хроніка таборових буднів», публіцистичні виступи в газетах та журналах України і світу.

Нагороджений орденом Ярослава Мудрого V ступеня (1997 р.). Герой України (2000).

Могила В'ячеслава Чорновола на Байковому цвинтарі

На Черкащині шанують пам'ять про В. Чорновола. Перший в Україні пам'ятник йому був споруджений 1999 року у м. Каневі. У селищі Єрки Катеринопільського району, де народився діяч, 2003 року відкрито стелу-пам'ятник, а в

с. Вільхівці Звенигородського району, в якому минули дитячі і юнацькі роки політика, 2006 року відкрито музей-садибу, на подвір'ї якого встановлено погруддя В. Чорновола.

Література

Косів, М. Немов неугасимий вулкан /М. Косів //Молода нація? Альманах. – К., 2005. – Вип.4. – С. 35 – 76.

Твори: у 10 т. /В. Чорновіл. – К.: Смолоскип, 2002 – 2005. – Т. 1 – 4.

Пульс української незалежності: колонка редактора /В. Чорновіл. – К.: Либідь, 2000. – 624 с.

Борець за вільну Україну. До 70-річчя від дня народження М. Чорновола // Знаменні дати. Календар - 2007. - К., 2007. -249-253с.

2017 -ий на Черкащині буде роком В'ячеслава Чорновола // Черкаський край. – 2017. – 27 січ. – С.3.

Нагірняк, О. В'ячеслав Чорновіл /О. Нагірняк //Історичний календар 2007. – К., 2007. – С. 421 – 422.

Кирей, Р. «Я б знову обрав життя, яке прожив...» : на батьківщині Героя України, засновника Народного Руху В'ячеслава Чорновола 2017-й оголосили його роком / Р. Кирей // Уряд. кур'єр. – 2017. – 27 січ. – С. 9.

Павлів, І. Провісник духовної свободи : [година пам'яті до недожитого 75-річчя В'ячеслава Чорновола] /І. Павлів // Дивослово. – 2012. – №12. – С.22.

Самійленко, Л. В'ячеслав Чорновіл. Кредо, буття, пошуки і слава /Л. Самійленко // Культура і життя. – 2017. – 13 січ. – С. 13.

Чорновіл В'ячеслав Максимович //Провідники духовності в Україні. – К., 2003. – С. 110- 111.

Чекаленко, І. «Україна починається з тебе» /І. Чекаленко //Місто. – 2009. – 2 верес. – С. 15.

В'ячеслав Чорновіл : дорога болю і боротьби : бібліогр. покажч. - Черкаси : ОУНБ, 2007. - 44 с.

Інтернет-ресурси2017

В'ячеслав Чорновіл про Україну, в'язницю та вищий суд : 10 думок [Електронний ресурс] // depo.ua. – 2017. – 25 березня. – Електрон. дані. – Режим доступу:

<https://www.depo.ua/ukr/life/vyacheslav-chomovil-o-24122014000500> (дата звернення 27.10.2017). – Назва з екрана.

Коцарев, О. В'ячеслав Чорновіл: людина та її ідеї [Електронний ресурс] // Друг читача. – Електрон. дані. – Режим доступу:

http://vsiknygy.net.ua/shcho_pochytaty/49958/ (дата звернення 27.11.2017). – Назва з екрана.

Постаті : В'ячеслав Чорновіл [Електронний ресурс] // 1576. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://1576.ua/people/4398> (дата звернення 27.11.2017). – Назва з екрана.

Титикалю, Р. В'ячеслав Чорновіл. «Неугомонный» у боротьбі за Україну [Електронний ресурс] // Історична правда. – 2017. – 24 серп. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://www.istpravda.com.ua/articles/2017/08/24/150177/> (дата звернення 27.11.2017). – Назва з екрана.

Черкаська, Г. Люди : Чорновіл [Електронний ресурс] // UA Modna. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://www.uamodna.com/articles/chornovil/> (дата звернення 27.11.2017). – Назва з екрана.

**Батьківська хата В. Чорновола, с. Вільховець,
Звенигородський район**

У будинку з п'яти кімнат стоять шафа, стіл, ліжко, диван, скриня, тумбочка, які були при житті В'ячеслава Чорновола.

Тут же – книги В'ячеслава Максимовича, на стінах – його портрет, картини й фотографії, рушники, вишиті мамою видатного політичного діяча Килиною Харитонівною.

Експонатами музею в основному є особисті речі політика-дисидента, фотографії, книги, документи про його діяльність. Працівники закладу стараються зберегти інтер'єри будинку, атмосферу того часу, коли тут проживав В'ячеслав Чорновіл.

Укладач пров. бібліограф Дудар К.П

Видавець:

КЗ Катеринопільська районна бібліотека
20500 смт.Катеринопіль вул. Соборна,46
E-mail:dut_katerbibl@ mail.ru